

Стала економіка

УДК 332.146

DOI <https://doi.org/10.5281/zenodo.17713432>

**Сталий розвиток та економічна ефективність підприємств
у контексті зеленої трансформації**

Яворська Тетяна Іванівна,

доктор економічних наук, професор, професор кафедри економіки і бізнесу,
Таврійський державний агротехнологічний університет
імені Дмитра Моторного, м. Запоріжжя, Україна,
<https://orcid.org/0000-0001-5878-6251>

Петруха Ніна Миколаївна,

кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри менеджменту в
будівництві, Київський національний університет будівництва і архітектури,
доцент кафедри охорони здоров'я ННІ громадського здоров'я та
профілактичної медицини, Національний медичний
університет імені О. О. Богомольця, м. Київ, Україна,
<https://orcid.org/0000-0002-3805-2215>

Яворський Владислав Вадимович,

аспірант, Західноукраїнський національний університет, м. Тернопіль,
Україна, <https://orcid.org/0009-0006-4140-2956>

Прийнято: 09.11.2025 | Опубліковано: 25.11.2025

Анотація. В сучасних умовах глобальних екологічних викликів, зміни клімату та посилення міжнародних стандартів екологічної відповідальності, поєднання економічного зростання з принципами сталого розвитку стає одним із головних напрямів стратегічного розвитку підприємств. Український бізнес дедалі частіше зіштовхується з необхідністю адаптації до вимог зеленої економіки. Це визначає нові підходи до управління ресурсами і конкурентні переваги на міжнародних ринках. Визначено, що метою статті є вивчення взаємозв'язку між концепцією сталого розвитку та підвищенням економічної ефективності українських підприємств у контексті зеленої трансформації. Використано комплекс методів для її досягнення: системний аналіз наукової літератури, абстрактно-логічний метод для формування теоретичних узагальнень щодо зеленої економіки, інформаційно-аналітичний метод для оцінювання фінансових переваг зелених ініціатив. Дослідження показало, що концепція сталого розвитку в українському аспекті перетворюється в парадигму стійкості, що потребує складного балансу між негайним реагуванням на кризові виклики та довготривалою візією зеленої трансформації. Встановлено, що інтеграція екологічної та соціальної відповідальності, що формалізується через ESG-критерії, перестає бути ідеалістичною або репутаційною вимогою, а стає основним, вимірюваним фактором економічної ефективності. Доведено, що зелені ініціативи забезпечують довгострокове зниження операційних витрат завдяки впровадженню енерго- та ресурсоефективних технологій. Це зменшує залежність від коливань цін на традиційні ресурси. Відповідність ESG-стандартам відкриває доступ до пільгового міжнародного фінансування (наприклад, зелені єврооблігації), що є джерелом капіталу для модернізації. Сукупно ці фактори значно підвищують конкурентоспроможність продукції на вимогливих європейських ринках та формують лояльність свідомих споживачів. Доведено, що інтеграція принципів сталого розвитку та зеленої

економіки – це стратегічна інвестиція, яка генерує значний і тривалий рівень економічної ефективності та стійкості вітчизняного бізнесу.

Ключові слова: *сталий розвиток, зелена економіка, стійкість, ESG-критерії, економічна ефективність, енергоефективність, зелене фінансування.*

Sustainable development and economic efficiency of enterprises in the context of green transformation

Tetiana Yavorska,

Doctor of Economic Sciences, Professor, Professor of the Department of
Economics and Business, Dmytro Motornyi Tavria State
Agrotechnological University, Zaporizhzhia, Ukraine,
<https://orcid.org/0000-0001-5878-6251>

Nina Petrukha,

PhD (Economics), Associate Professor, Docent of the Department of Management
in Construction, Kyiv National University of Construction and Architecture,
Docent of the Department of Health, National Institute of Public Health and
Preventive Medicine, Bogomolets National Medical University, Kyiv, Ukraine,
<https://orcid.org/0000-0002-3805-2215>

Vladyslav Iavorskyi,

Postgraduate Student, West Ukrainian National University, Ternopil, Ukraine,
<https://orcid.org/0009-0006-4140-2956>

Abstract. *In the current context of global environmental challenges, climate change, and the strengthening of international standards of environmental*

responsibility, the combination of economic growth with the principles of sustainable development is becoming one of the main directions of the strategic development of enterprises. Ukrainian businesses are increasingly facing the need to adapt to the requirements of the green economy. It determines new approaches to resource management and competitive advantages in international markets. The article's purpose is to examine the relationship between the concept of sustainable development and the economic efficiency of Ukrainian enterprises in the context of green transformation. A set of methods was used to achieve this: systematic analysis of the scientific literature, an abstract-logical method for forming theoretical generalizations regarding the green economy, and an information-analytical method for assessing the financial benefits of green initiatives. The study showed that the concept of sustainable development in the Ukrainian context is evolving into a sustainability paradigm that requires a complex balance between an immediate response to crisis challenges and a long-term vision of green transformation. It has been established that integrating environmental and social responsibility, formalized through ESG criteria, ceases to be an idealistic or reputational requirement and becomes a fundamental, measurable factor in economic efficiency. It has been proven that green initiatives deliver long-term reductions in operating costs by implementing energy- and resource-efficient technologies. It reduces dependence on price fluctuations in traditional resources. Compliance with ESG standards opens access to preferential international financing (e.g., green Eurobonds), a source of capital for modernization. Taken together, these factors significantly enhance product competitiveness in demanding European markets and foster loyalty among conscious consumers. It has been proven that integrating the principles of sustainable development and the green economy is a strategic investment that generates significant, long-term economic efficiency and sustainability for domestic businesses.

Keywords: *sustainable development, green economy, sustainability, ESG criteria, economic efficiency, energy efficiency, green financing.*

Постановка проблеми. У сучасних умовах глобальних екологічних викликів, виснаження природних ресурсів та загострення проблем зміни клімату, концепція сталого розвитку набуває вагомого значення для функціонування підприємств. Традиційна модель економічного зростання, яка спрямована переважно на максимізацію прибутку без урахування екологічних та соціальних наслідків, поступово втрачає актуальність. Підприємства стикаються з необхідністю переходу до зеленої економіки, яка передбачає раціональне використання ресурсів, мінімізацію шкідливих викидів та впровадження енергоефективних і безвідходних технологій.

Водночас реалізація екологічно орієнтованих підходів часто супроводжується суперечністю між екологічними цілями та економічною ефективністю діяльності підприємств. Багато компаній розглядають екологічні інновації як додаткові витрати, що знижують прибутковість у короткостроковій перспективі. Світова практика доводить, що інтеграція принципів зеленої трансформації може стати джерелом тривалої конкурентної переваги, сприяти оптимізації витрат, покращенню іміджу підприємства та залученню інвестицій.

Отже, постає наукова проблема пошуку балансу між забезпеченням економічної ефективності підприємств та впровадженням принципів екологічно орієнтованого розвитку в умовах зеленої трансформації економіки. Необхідним є комплексне дослідження механізмів, інструментів та критеріїв оцінювання ефективності такого переходу, що дасть змогу сформулювати нові підходи до стратегічного управління підприємствами на засадах екологічної та економічної збалансованості.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Сучасний науковий дискурс щодо екологічної трансформації бізнесу та довготривалої збалансованості його розвитку акцентує на визначальних чинниках забезпечення конкурентоспроможності підприємств у глобальному економічному середовищі. Актуальність цієї теми зростає через необхідність інтеграції екологічних, соціальних та управлінських критеріїв у бізнес-стратегії, а також у зв'язку зі світовими тенденціями декарбонізації та циклічної економіки.

У наукових працях дослідників окреслено різноманітні підходи до осмислення теоретичних і практичних аспектів екологічно орієнтованого розвитку підприємств. Так, А. Огієнко [1] розглядає сутність поняття збалансованого розвитку підприємства, аналізує його перспективи та перепони на шляху реалізації, що є важливим у контексті переходу до ресурсоефективної моделі господарювання. Учені К. Бездетко та Д. Серьогіна [2] простежують еволюцію наукових підходів до визначення концепції сталості, пропонуючи її сучасне тлумачення як комплексного процесу узгодження економічних, екологічних і соціальних інтересів. Ці напрацювання є міцною концептуальною основою для розуміння трансформацій у бізнесі.

У своїй статті І. Тесленок, Н. Павлішина та Ю. Железняк [3] зосереджують увагу на створенні стратегій довгострокового розвитку підприємств, демонструючи значення системного підходу до управління змінами. У центрі їх аналізу – стратегічна інтеграція екологічних принципів у корпоративне планування. Дослідження Л. Зайцевої [4] присвячене структурі концепції збалансованого розвитку, де авторка виокремлює три взаємопов'язані компоненти: економічний, екологічний та соціальний, що формують тривимірну модель функціонування підприємства.

У роботі Ф. Мей, Н. Станасюк, О. Височана, О. Ємельянова, В. Гика (F. Mei, N. Stanasiuk, O. Vysochan, O. Yemelyanov, V. Huk) [5] акцентовано на

ролі корпоративної соціальної відповідальності як чинника підвищення енергоефективності та оптимізації ресурсів у промислових компаніях України. Автори доводять, що впровадження принципів корпоративної соціальної відповідальності є не лише етичним, а й економічно доцільним кроком.

Розвиток зеленої економіки в країнах ЄС та Україні вивчає А. Поліванцев [6], підкреслюючи взаємозв'язок між екологічними реформами та цифровою трансформацією. У його праці наголошено на інноваційному потенціалі зеленої модернізації економіки. Науковці К. Кузнецова, О. Ченуша та М. Маяцький [7] аналізують глобальні тренди екологічного розвитку та їх вплив на міжнародні ринки. Вони звертають увагу на зростаючу ресурсну обмеженість і необхідність формування екологічно відповідальної поведінки бізнесу. У дослідженні Л. Горбач, О. Рубан та Я. Гуменюка [8] розглянуто питання зеленої економіки й сталого виробництва в умовах глобалізації, зокрема в українських реаліях. Автори окреслюють взаємозалежність економічної ефективності та екологічної стабільності підприємств. Порівняльний аналіз міжнародних підходів до реалізації зеленої трансформації подає М. Хожило [9], узагальнюючи найкращі практики країн ЄС у сфері екомодернізації та управління природними ресурсами. Учені Н. Краус та К. Краус [10] пропонують модель взаємодії економіки біозростання та зеленої економіки за умов цифровізації. Вони обґрунтовують, що поєднання інновацій, інклюзивності та екологічної відповідальності є основою сталого економічного розвитку підприємств у майбутньому.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Попри значну кількість теоретичних досліджень різних аспектів сталого розвитку та загальних напрямів зеленої трансформації, залишаються недостатньо розкритими питання розроблення та апробації інтегрованої системи показників для кількісного оцінювання економічної ефективності зелених інвестицій (ESG-факторів, ESG – Environmental, Social, Governance), а також

обґрунтування механізмів досягнення синергії між екологічною відповідальністю та фінансовими результатами українських підприємств під час євроінтеграційних процесів. У представлений роботі зосереджено увагу на проблемах екологічно збалансованого розвитку та підвищення економічної ефективності національних підприємств в умовах переходу до зеленої економіки.

Формулювання цілей статті (визначення завдання). Метою публікації є дослідження взаємозв'язку між упровадженням принципів екологічної трансформації та ефективністю господарської діяльності українських компаній у контексті глобальної зеленої та цифрової трансформації.

Для досягнення цієї мети поставлено такі завдання:

1. Узагальнити теоретичні засади сталого розвитку та його трансформації в парадигму стійкості та зеленої економіки в умовах сучасних викликів.
2. Визначити основні економічні переваги зеленої трансформації для підприємств.

Виклад основного матеріалу дослідження. З огляду на глобальні екологічні труднощі та ресурсні обмеження, концепція сталого розвитку набуває особливого, життєво важливого значення. Вона є однією з головних категорій сучасної соціально-економічної науки, оскільки інтегрує міждисциплінарні підходи до розв'язання найгостріших світових проблем – від зміни клімату до соціальної справедливості.

Вихідним пунктом є загальне розуміння розвитку як переходу «від нижчого до вищого, від простого до складного; процесу, у результаті якого відбувається зміна, перехід від одного якісного стану до іншого, вищого» [4]. Концепція ж сталого розвитку, що виникла в другій половині XX століття, розширила цей погляд, набувши з часом провідної ролі у формуванні стратегій

на глобальному, національному та регіональному рівнях [2, с. 3]. Отже, сталий розвиток нині визначають як цілеспрямований процес гармонізації соціальних, економічних та екологічних аспектів діяльності підприємств і держави з метою забезпечення тривалої рівноваги між економічним зростанням та збереженням природного середовища. Його головна мета полягає в ефективному використанні, захисті та поступовому відновленні природного середовища, що створює необхідні умови для високого рівня якості життя населення [11, с. 417]. Отже, сталий розвиток – це гармонійне поєднання трьох основних елементів: економічного процвітання, соціальної справедливості та екологічної цілісності.

Для підприємств інтеграція принципів сталого розвитку означає перехід від орієнтації виключно на прибуток до відповідального ставлення до довкілля та суспільства. Сталий розвиток підприємства полягає в досягненні стабільності та рівноваги, одночасно враховуючи довгострокові інтереси як самої компанії, так і суспільства загалом. У цьому контексті важливою складовою виступає економічний сталий розвиток (ESD), що спрямований на формування довготривалих цінностей, раціональне використання ресурсів, зменшення витрат шляхом переробки, відновлення та впровадження енергоощадних технологій [12, с. 781].

Основні принципи сталого розвитку, які має реалізовувати будь-який відповідальний бізнес, охоплюють три взаємопов'язані сфери: економічну, соціальну та екологічну (рис. 1). Їх взаємодія забезпечує комплексний підхід до управління підприємством, формуючи підґрунтя для його тривалого й ефективного функціонування.

Основні принципи сталого розвитку, які повинен реалізовувати бізнес, охоплюють три взаємопов'язані сфери (рис. 1).

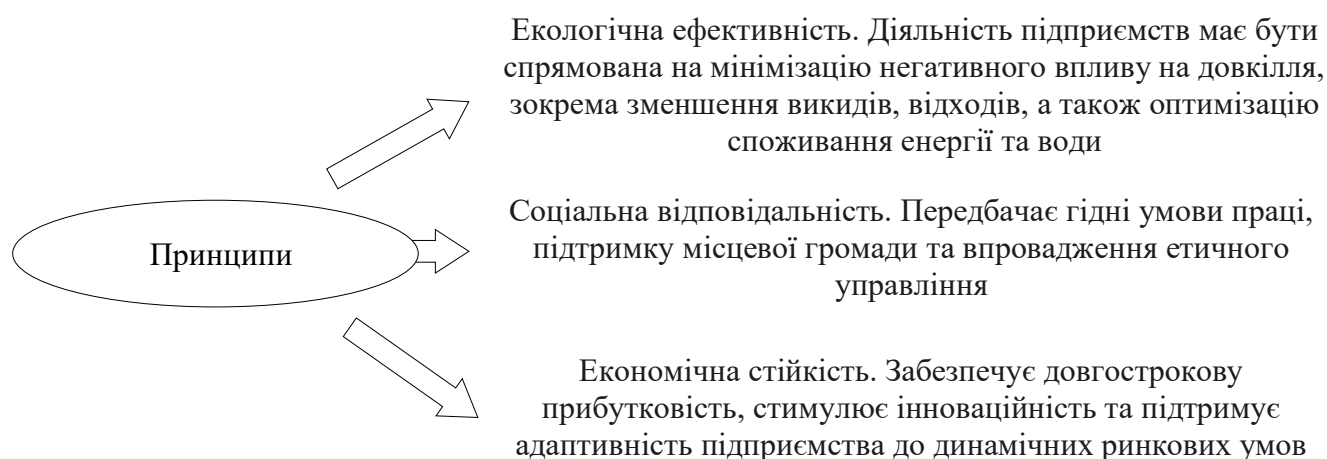

Рис. 1. Основні виміри сталого розвитку на рівні бізнесу

Джерело: складено авторами самостійно

Як бачимо, продуктивна діяльність сучасного підприємства має спиратися на три взаємопов'язані компоненти: ресурсну ефективність, соціальну відповідальність та економічну стабільність. Їх узгодження забезпечує гармонійний розвиток бізнесу в довгостроковій перспективі.

Ресурсна ефективність передбачає раціональне використання енергії, матеріалів і водних ресурсів, а також скорочення шкідливих викидів та відходів. Соціальна компонента пов'язана з дотриманням належних умов праці, підтримкою місцевих громад і впровадженням етичних стандартів управління. Економічний складник відображає здатність підприємства підтримувати прибутковість, стимулювати інновації та швидко реагувати на зміни ринкових умов.

Отже, концепція сталого розвитку є не просто ідеалістичною теорією, а практичною стратегією, яка забезпечує життєздатність як світової спільноти, так і окремого підприємства під час масштабних глобальних змін.

В умовах воєнних реалій та доцільності відновлення сучасна інтерпретація сталого розвитку в українському контексті являє собою не копіювання західних моделей, а спробу синтезу глобальних принципів із

локальною динамікою та потребами. Тут ідея сталості трансформується в ідею стійкості (resilience). Сама парадигма розвитку перетворюється на пошук складного, але необхідного балансу між негайним реагуванням на виклики та довготривалою візією майбутнього. На перетині цих процесів формується складна й гнучка українська модель сталого розвитку [2, с. 7].

Зазначене дає змогу зробити висновок, що сучасне розуміння сталого розвитку в Україні формується у власному концептуальному вимірі, фокусом якого є здатність суспільства до адаптації та саморозвитку в кризових ситуаціях. Це свідчить про становлення національної моделі, що поєднує короткострокові антикризові дії з довгочасними стратегічними орієнтирами. Такий підхід відображає соціокультурну стійкість українського суспільства, його потенціал до самоорганізації та впровадження інновацій за обмежених ресурсів.

У контексті пошуку балансу між оперативним реагуванням на виклики та реалізацією довготривалої візії розвитку, українська модель трансформації надає пріоритет модернізаційним процесам, у центрі яких – зелена трансформація. Вона передбачає переорієнтацію виробництва й бізнес-моделей на екологічно дружні принципи, що гарантують не лише економічну ефективність, а й соціальну та екологічну відповідальність.

Особливістю українського підходу є інтеграція екологічних, енергетичних та безпекових аспектів. Екологічна політика в цьому випадку є не лише інструментом мінімізації негативного впливу на довкілля, а й засобом зміцнення енергетичної незалежності та національної стійкості.

Зелена економіка, яку розглядають як сучасну парадигму, що поєднує економічні, соціальні та екологічні цілі, інтегруючи принципи сталого розвитку, цифрової інноваційності та системного підходу [6, с. 202], в українських реаліях може трактуватися як основа модернізаційної відбудови промисловості, орієнтованої на цифровізацію, локалізацію виробництв і

формування регіональних екосистем розвитку. Це сприяє досягненню синергії економічних і соціальних ефектів відновлення.

Основними принципами зеленої економіки є раціональне використання ресурсів та скорочення вуглецевого сліду (викидів вуглекислого газу); перехід на відновлювану енергетику; упровадження циркулярних моделей виробництва та споживання; інноваційне переосмислення функцій держави та бізнесу для гарантування сталого розвитку [6, с. 201]. У національному контексті ці принципи набувають особливої значущості, адже стають підґрунтям енергетичної децентралізації та формування нової промислової політики, спрямованої на відновлення економіки й зниження залежності від імпорту енергоносіїв. Саме вони становлять основу зеленої трансформації, тобто практичного механізму реалізації концепції сталого розвитку. Водночас ефективність цього процесу безпосередньо залежить від створення належної інституційної бази, зокрема системи зелених банків, державних програм підтримки екотехнологій та стимулів для бізнесу, який інвестує в стале виробництво.

Сьогодні у світі не існує єдиної універсальної моделі зеленої трансформації, оскільки кожна країна або регіон адаптують свої підходи до унікальних економічних, соціальних, політичних та географічних умов. Така різноманітність моделей дає змогу максимально ефективно використовувати національні ресурси, тоді як порівняльний аналіз успішних практик ЄС, США та держав Азії, які досягли найбільших результатів у впровадженні екологічно орієнтованих стратегій, допомагає виокремити спільні принципи та дієві інструменти реалізації зеленої політики [9, с. 628].

Одним із головних глобальних напрямів зеленої трансформації є масштабні інвестиційні програми, спрямовані на модернізацію транспорту та інфраструктури через їх екологізацію. Їх метою є мінімізувати негативний вплив на довкілля та зберегти конкурентні переваги економік у довгостроковій

перспективі. Такі програми здебільшого ґрунтуються на технологічних досягненнях Третьої та Четвертої промислових революцій. Зокрема, серед основних здобутків Третьої промислової революції варто відзначити озеленення транспортних систем через перехід на водневі та електричні технології, що суттєво поліпшує стан довкілля [13, с. 186].

Для України розвиток екологічного транспорту може стати одним із драйверів зеленої економіки, оскільки поєднує інноваційність, енергозбереження та створення нових робочих місць. Інвестиції у водневі технології, електротранспорт і зарядну інфраструктуру сприятимуть не лише скороченню викидів, а й підвищенню конкурентоспроможності національної економіки на світовому ринку.

Водночас для українських підприємств процес зеленої трансформації є вагомим економічним викликом, адже потребує значних інвестицій у модернізацію виробничих потужностей та екотехнологій [14, с. 18]. Однак ці зусилля формують довгострокові переваги, відкриваючи доступ до зеленого фінансування, зміцнюючи ділову репутацію та полегшуючи інтеграцію до європейського ринку. Отже, зелена трансформація є не лише екологічною чи технологічною тенденцією, а й необхідною передумовою підвищення стійкості національної економіки та її дієвої інтеграції в систему світових екологічних стандартів.

Висока початкова вартість зелених ініціатив трансформується в потужний фактор економічної ефективності через:

1. *Зниження операційних витрат.* Упровадження енерго- та ресурсоефективних технологій дає змогу суттєво знизити споживання енергоносіїв та сировини. Наприклад, інвестиції у відновлювані джерела енергії (сонячні чи вітрові станції для власних потреб) зменшують залежність від коливань цін на традиційні енергоресурси та забезпечують стабільність витрат.

У роботі [5] показано, що підвищення рівня енергоефективності корелює зі збільшенням частки операційного прибутку в доходах підприємств на 0,6–0,7%, а ефективність використання природного газу зростає приблизно на 2%. Окрім того, упровадження власних сонячних електростанцій є економічно виправданим для промислових компаній, а також для торговельних і логістичних об'єктів. Сонячна електростанція потужністю 150 кВт на ринку «Шувар» у Львові дає змогу зекономити близько 900 тис. грн на рік, зменшуючи залежність від традиційних джерел енергії та знижуючи викиди CO₂ [15].

Отже, енергоефективність та перехід на відновлювані джерела енергії забезпечують підприємствам довгострокове зниження операційних витрат, зменшення енергетичних ризиків і підвищення конкурентоспроможності.

2. *Залучення інвестицій та нові ринки.* Компанії, що демонструють високий рівень екологічної відповідальності та відповідність критеріям ESG, отримують кращий доступ до зеленого фінансування, яке пропонують міжнародні фінансові установи та банки. Це створює стимули для інвестування у відновлювану енергетику та екологічно орієнтовані проекти. Так, група ДТЕК стала першою українською компанією, яка в листопаді 2019 року розмістила зелені єврооблігації на Ірландській фондовій біржі [16]. Було залучено 325 млн євро під 8,5% річних на 5 років, а отримані кошти спрямовано на фінансування проектів відновлюваної енергетики, зокрема будівництво Тилігульської ВЕС на Миколаївщині через підрозділ ДТЕК ВДЕ. У 2024 році компанія DTEK Renewables Finance B.V. успішно провела переговори з інвесторами про пролонгацію виплат щодо зелених єврооблігацій ще на три роки – до листопада 2027 року [17].

Державний сектор також активно використовує інструменти зеленого фінансування. Так, у 2021 році НЕК «Укренерго» розмістила зелені євробонди на Лондонській фондовій біржі під гарантії Уряду України. Було залучено 825

млн дол. США з дохідністю 6,875% та терміном погашення 7 років [18]. Ці кошти мали вагоме значення для розрахунків на ринку електроенергії, підкреслюючи роль держави в підтримці зеленої трансформації економіки.

Активно підтримує зелені ініціативи бізнес-клієнтів і банківський сектор. Наприклад, «Райффайзен Банк» інвестував 2,3 млрд грн у проєкти корпоративних клієнтів, спрямовані на зниження впливу на клімат і створення соціального ефекту, та планує до 2027 року не менше ніж 11% кредитного портфеля корпоративного бізнесу направити у зелені проєкти [19].

Отже, український бізнес, держава та фінансові установи формують цілісну екосистему зеленого фінансування, яка сприяє прискореній трансформації економіки, розвитку відновлюваної енергетики та інтеграції національних компаній у глобальні ринки з високими екологічними стандартами.

3. Зростання довіри споживачів і формування позитивного корпоративного іміджу. Екологічна та соціальна відповідальність є потужним нематеріальним активом, який конвертується у фінансовий успіх і стійкість бізнесу. Компанії, що демонструють високі стандарти, отримують значну лояльність свідомих споживачів, які готові підтримувати такі бренди. Глобальні дослідження підтверджують, що понад 60–70% покупців ладні змінити свої купівельні звички або платити вищу ціну за екологічно відповідальні продукти.

Згідно з даними групи PwC [20], українці згодні платити в середньому на 9,41% більше за екологічно чисті продукти, що трохи нижче світового показника (12,09%). При цьому, як показало опитування Welfare. Green [21], серед споживачів, які віддають перевагу брендам з активною екологічною політикою, готовність платити може сягати 20–30% понад звичайну ціну. Такий зелений вибір не лише забезпечує стабільність попиту, а й підвищує загальну цінність бренду.

Відповідальна поведінка слугує захисним буфером під час криз, оскільки компанії з високими ESG-стандартами мають кращу стійкість до репутаційних ризиків і мінімізують потенційні збитки від негативних подій. Отже, вкладення в ESG-імідж є стратегічними інвестиціями в довгострокову витривалість та конкурентоспроможність. Незважаючи на ці очевидні переваги та глобальний тренд, повноцінна імплементація зелених трансформацій в Україні стикається з низкою суттєвих труднощів, серед яких можна виокремити нестачу фінансових ресурсів, обмежений доступ до технологій, низький рівень екологічної культури менеджменту та недосконалість державного стимулювання. Утім поступове впровадження принципів ESG, екологічної сертифікації та звітності про сталий розвиток створює умови для системних змін. Участь у міжнародних програмах (Green Deal, Horizon Europe, LIFE) відкриває українським підприємствам нові можливості для модернізації.

Висновки. Концепція сталого розвитку є фундаментальною для забезпечення довгострокової життєздатності як світової спільноти, так і окремих підприємств в умовах глобальних екологічних та ресурсних викликів. Під час дослідження визначено, що в українському контексті сталий розвиток перетворюється в парадигму стійкості, а головним механізмом її досягнення є зелена трансформація, що передбачає модернізацію бізнес-моделей на екологічно дружніх принципах. Доведено, що інтеграція принципів сталого розвитку та зеленої економіки не є лише витратною вимогою, а стратегічною інвестицією, яка генерує значну економічну ефективність. Згідно з отриманими даними, такий процес веде до зниження операційних витрат через енергоефективність, відкриває доступ до зеленого фінансування (через ESG-критерії та облігації) та підвищує лояльність споживачів, готових платити більше за екопродукти та товари з низьким впливом на довкілля.

У подальших дослідженнях доцільно зосередитися на вивченні механізмів державно-приватного партнерства для стимулювання зелених інвестицій в умовах післявоєнного відновлення.

Список використаних джерел

1. Огієнко А. Сталий розвиток підприємства: сутність поняття, перспективи та перешкоди. *Modeling the development of the economic systems*. 2024. № 3. С. 222–228. DOI: <https://doi.org/10.31891/mdes/2024-13-31>.
2. Бездєтко К., Серьогіна Д. Сталий розвиток: еволюція підходів до визначення та сучасні інтерпретації. *Економіка та суспільство*. 2025. № 76. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2025-76-4>.
3. Тесленок І. М., Павлішина Н. М., Железняк Ю. А. Стратегія сталого розвитку: концептуальні засади. *Економічний простір*. 2024. № 196. С. 111–116. DOI: <https://doi.org/10.30838/EP.196.111-116>.
4. Зайцева Л. О. Складові концепції сталого розвитку. *Ефективна економіка*. 2019. № 21. URL: http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/11_2019/57.pdf (дата звернення: 28.08.2025).
5. Mei F., Stanasiuk N., Vysochan O., Yemelyanov O., Huk V. Corporate social responsibility as one of the factors of increasing energy efficiency: the case of energy consumption at industrial companies of Ukraine. *Journal of Sustainability Research*. 2024. Vol. 6, № 3. e240056. DOI: <https://doi.org/10.20900/jsr20240056>.
6. Поліванцев А. Особливості розвитку «зеленої економіки» в країнах ЄС та в Україні в контексті цифрової трансформації. *Економічний простір*. 2025. № 205. С. 200–207. DOI: <https://doi.org/10.30838/EP.205.200-207>.
7. Кузнєцова К. О., Ченуша О. С., Маяцький М. В. Тренди «зеленої» економіки в контексті сталого розвитку та їх вплив на міжнародні ринки.

Бізнес Інформ. 2024. № 10. С. 29–34. DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2024-10-29-34>.

8. Горбач Л., Рубан О., Гуменюк Я. Зелена економіка та стале виробництво в умовах глобалізації. *Економіка та суспільство*. 2024. № 59. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-59-8>.

9. Хожило М. Е. Глобальний огляд та порівняний аналіз принципів «зеленої трансформації». *Державне будівництво*. 2025. № 1 (37). С. 626–641. DOI: <https://doi.org/10.26565/1992-2337-2025-1-44>.

10. Краус Н., Краус К. Синергетичні ефекти функціональної взаємодії економіки біоросту і «зеленої» економіки в умовах цифровізації та екологізації. *Журнал європейської економіки*. 2025. Т. 24, № 1. С. 76–87. URL: <https://jeej.wunu.edu.ua/index.php/ukjee/article/view/1848> (дата звернення: 28.08.2025).

11. Сабовчик А., Попович А. Визначення поняття та цілі сталого розвитку. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Право*. 2024. Т. 5, № 86. С. 415–422. DOI: <https://doi.org/10.24144/2307-3322.2024.86.5.61>.

12. Petrukha N., Petrukha S., Stoliarenko O., Ortina G., Stuzhuk R., Plakhotnii D. Natural resources and financial security: the synergy of sustainable development economics and artificial intelligence. *Grassroots Journal of Natural Resources*. 2025. Vol. 8, № 2. P. 775–795. DOI: <https://doi.org/10.33002/nr2581.6853.080236>.

13. Ляшенко В. І., Трушкіна Н. В., Шевченко А. І. Теоретичні підходи до визначення поняття «транспортна інфраструктура економічного району». *Інфраструктура ринку*. 2020. № 49. С. 186–193. DOI: <https://doi.org/10.32843/bses.68-10>.

14. Перегуда Ю. Методика оцінки конкурентоспроможності продукції тваринництва в умовах економічних викликів. *Менеджмент та*

підприємництво: тенденції розвитку. 2024. Т. 2, № 28. С. 8–19. DOI: <https://doi.org/10.26661/2522-1566/2024-2/28-01>.

15. Інвестування у майбутнє: чому сонячні електростанції – це вигідно для бізнесу. *OnlySolar*: вебсайт. 2025. URL: <https://onlysolar.in.ua/investuvannia-u-majbutnie-chomu-soniachni-elektrostantsii-tse-vyhidno-dlia-biznesu/> (дата звернення: 28.08.2025).

16. Група ДТЕК вперше в історії українського бізнесу розмістила зелені єврооблігації. *ДТЕК*: вебсайт. 2019. URL: <https://renewables.dtek.com/media-center/press/gruppa-dtek-vpervye-v-istorii-ukrainskogo-biznesa-razmestila-zelenye-evroobligatsii/> (дата звернення: 28.08.2025).

17. Інвестори підтримали ДТЕК в пролонгації виплати зелених єврооблігацій. *ДТЕК*: вебсайт. 2024. URL: <https://renewables.dtek.com/media-center/press/investori-pidtrimali-dtek-v-prolongatsii-viplati-zelenikh-evroobligatsiy/> (дата звернення: 28.08.2025).

18. «Зелені» облігації сталого розвитку 2028. *Укренерго*: вебсайт. URL: https://ua.energy/pro_kompaniyu/dlya-investoriv/evroobligatsiyi-2026/ (дата звернення: 28.08.2025).

19. Добровольська К. Райф інвестує мільярди в «зелене» відновлення та проєкти задля стабільності економіки країни. *Фінанси 24*: вебсайт. 2024. URL: https://financy.24tv.ua/zeleni-investitsiyi-rayfu-yak-bank-finansuye-proyekti-dlya-vidnovlennya_n2678718 (дата звернення: 28.08.2025).

20. Voice of the consumer. Consumer preferences analysis. *pwc*: вебсайт. 2024. URL: <https://www.pwc.com/ua/en/survey/2024/consumer-survey-ukraine-2024.pdf> (дата звернення: 28.08.2025).

21. Екологічна трансформація бізнесу: українські реалії та можливості. *Welfare. Green*: вебсайт. URL: <https://welfare.green/ekologichna-transformaciya-biznesu-ukrainski-realii-ta-mozhlivosti> (дата звернення: 28.08.2025).